

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

GEWONE ZITTING 2011-2012

13 JUNI 2012

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**met het oog op een totaalvisie voor de
Brusselse musea, met name de bouw van een
Museum van Europa en een Museum voor
Moderne en Hedendaagse Kunst in Brussel**

(ingediend door mevrouw Caroline PERSOONS (F) en
de heer Emmanuel DE BOCK (F))

Toelichting

Sedert een jaar kan men in de pers een aantal vaak tegenstrijdige verklaringen lezen betreffende het beheer van de verschillende musea op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Soms hoort men zelfs spreken van een plan voor een Museumeland. Die uiteenlopende aankondigingen en het gebrek aan duidelijkheid inzake de toekomst van de collectie moderne en hedendaagse kunst is betreurenswaardig en heeft een weerslag op Brussel, op de cultuur en op het toerisme in de stad.

Het beste voorbeeld ter zake is de saga sedert februari 2011 rond de oprichting van het Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst, waarvoor nog geen definitieve oplossing gevonden is.

Ter herinnering, op 1 februari 2011, kondigde Michel Draguet, Directeur van de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België, de nakende sluiting aan van een van zijn departementen: het Museum voor Moderne Kunst. Volgens zijn verklaringen zou er op die plaats een « Fin de siècle »-museum komen, dat onderdak zou bieden aan de collectie Gillion-Crowet en zou worden verbonden met het gebouw « Old England », waar een collectie « Art nouveau » in de plaats zou komen van het Muziekinstrumentenmuseum.

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 2011-2012

13 JUIN 2012

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

**visant à développer une vision globale des
musées à Bruxelles et notamment à construire un
Musée de l'Europe et un Musée d'Art Moderne
et Contemporain à Bruxelles**

(déposée par Mme Caroline PERSOONS (F) et
M. Emmanuel DE BOCK (F))

Développements

Depuis une année, on peut lire dans la presse à une série de déclarations souvent contradictoires relatives à la gestion des divers musées situés sur le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale. On entend même parler d'un projet d'île des Musées. On peut regretter les effets d'annonce allant dans des directions diverses et variées, ainsi que le peu de clarté quant à l'avenir de la collection d'art moderne et contemporain dans un contexte qui impacte Bruxelles, sa culture et son tourisme.

Le meilleur exemple à cet égard est la saga entourant la création d'un Musée d'Art Moderne et Contemporain qui, depuis février 2011, n'a pas encore trouvé de solution définitive.

Pour rappel, le 1er février 2011, Michel Draguet, Directeur des Musées Royaux des Beaux-arts de Belgique annonçait la fermeture sine die de l'un de ses départements: le Musée d'Art moderne. En lieu et place y viendrait, selon ses déclarations, un musée « Fin de siècle » abritant la collection Gillion-Crowet, qui serait relié au bâtiment « Old England » d'où l'on déplacerait le Musée des Instruments de musique pour y installer une collection « Art nouveau ».

In februari 2011 kwam een protestbeweging op gang, het collectief « Museum zonder museum » die geleid heeft tot een petitie met meer dan 3.000 handtekeningen, een internetsite, mededelingen, maar vooral maandelijkse bijeenkomsten voor het Museum. Die burgerbeweging vraagt « de kunst van de XXste en de XXIste eeuw vanaf 2012 op permanente wijze opnieuw tentoon te stellen, ongeacht de opties voor de toekomst », alsook een grootschalig openbaar debat met alle betrokken partners te organiseren.

Sedertdien heerst er onzekerheid over de al dan niet definitieve sluiting van het Museum voor Moderne Kunst, maar ook over alternatieve mogelijkheden om die zeer belangrijke collecties tentoon te stellen.

Wij herinneren eraan dat voornoemde collecties werken bevatten van schilders die hun stempel hebben gedrukt op de geschiedenis van de Belgische kunst uit de XXste eeuw, zoals Rik Wouters, Somville of Alechinsky.

Sommigen hebben gesproken van een grootscheeps project, vergelijkbaar met het Museum Guggenheim in Bilbao, en van de bouw van een nieuw Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst, « een sterk architecturaal gebaar », op een nog te bepalen plaats. Verwijzen naar een project zoals Guggenheim vereist een totaalvisie en bijzondere aandacht voor het stadsproject dat men wenst op te bouwen. Ook het openen van een voorlopige tentoonstellingsplaats is ter sprake gekomen.

Op 10 februari 2012, heeft de federale minister voor Wetenschapsbeleid, die toezicht uitoefent over de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten, zich uitgesproken voor twee oplossingen die de mogelijkheid zouden bieden de werken tentoon te stellen in afwachting van een definitieve oplossing en een plaats voor een nieuw Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst.

De eerste, voorlopige oplossing, zou de mogelijkheid bieden de werken over 18 maanden tentoon te stellen, te weten in augustus 2013, in het deel van het Museum voor Schone Kunsten dat de « uitbreiding » wordt genoemd, met een oppervlakte van 3.000 à 5.000 m². De minister die toezicht houdt op de Regie der Gebouwen heeft onlangs verklaard dat hij een miljoen euro heeft voorbehouden voor de renovatie vóór het einde van 2012.

De tweede, die wij wensen, bestaat in het inrichten van een nieuw Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst tegen 2022, om die collecties een definitieve tentoonstellingsruimte te geven.

Op 11 mei 2012, heeft de federale minister voor Wetenschapsbeleid verklaard dat hij zich toespitst op drie pistes :

- het Jubelparkmuseum en het bouwproject op de trechter van het Jubelpark,

Un mouvement de contestation, le collectif « Musée sans musée » s'est mis en place dès février 2011 et a porté une pétition de plus de 3.000 signatures, un site internet, des communiqués mais surtout des rassemblements mensuels devant le Musée. Ce mouvement citoyen a demandé « le redéploiement permanent de l'art des XXème et XXIème siècles, dès 2012, quelles que soient les options futures » et a réclamé un large débat public avec tous les partenaires concernés.

Dès ce moment, l'incertitude a régné quant au caractère définitif ou non de cette fermeture du Musée d'Art Moderne, mais aussi quant à l'existence d'alternatives pour exposer ces collections d'importance majeure.

Pour rappel, ces collections comportent des œuvres de peintres aussi marquants pour l'histoire de l'Art belge du XXe siècle que Rik Wouters, Somville ou Alechinsky.

Certains ont parlé d'un projet de grande ampleur du type du Musée Guggenheim à Bilbao visant à construire un nouveau Musée d'Art Moderne et Contemporain, « geste architectural fort » et ce, dans un endroit restant à déterminer. Se référer à un projet du type Guggenheim nécessite une vision globale et une attention particulière sur le projet de ville que l'on souhaite construire. D'autres pistes ont évoqué l'ouverture d'un lieu provisoire d'exposition.

Le 10 février dernier, le Ministre fédéral de la Politique scientifique exerçant la tutelle sur les Musées Royaux des Beaux-arts, s'est prononcé en faveur de deux pistes qui permettraient d'exposer les œuvres en attendant d'offrir une solution définitive et un emplacement pour un nouveau Musée d'Art Moderne et Contemporain.

La première, la piste provisoire, permettrait d'exposer les œuvres dans 18 mois, soit pour août 2013, dans la partie du musée des Beaux-arts nommée « l'extension », avec une surface de 3.000 à 5.000 m². Le Ministre de tutelle de la Régie des bâtiments a récemment déclaré avoir réservé un million d'euros pour réaliser la rénovation avant la fin de l'année 2012.

La seconde, et c'est la solution que nous appelons de nos vœux, vise à aménager un nouveau Musée d'Art Moderne et Contemporain à l'horizon 2022, afin d'offrir un écrin définitif à ces collections.

A cet égard, en date du 11 mai 2012, le Ministre fédéral de la Politique scientifique a déclaré se concentrer sur trois pistes :

- le Musée du Cinquantenaire et le projet de construction sur la trémie du Cinquantenaire,

- het optrekken van een nieuw gebouw in een wijk in wederopbouw, zoals die aan het Kanaal,
- de Heizelvlaakte.

Deze parlementaire resolutie beoogt steun te geven aan de oprichting van een nieuw Museum, maar op grond van overleg met het Gewest, de gemeenten en de betrokken kringen.

Beschikken over een Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst is een positief project voor Brussel, zowel om de kunstcollecties en de artiesten in de schijnwerpers te kunnen zetten en die opmerkelijke werken ruim toegankelijk te maken als voor het internationaal en cultureel imago van Brussel.

Tevens vinden wij het belangrijk steun te verlenen aan het plan inzake de oprichting van het Huis van de Europese Geschiedenis, een echt Museum van Europa, in ons Gewest. Het is een project waarvan ons Gewest de motor moet zijn, om uiting te geven aan de steun en de verknochtheid van de Brusselaars aan de aanwezigheid van de Europese Unie in onze stad. Op het moment dat nationalisme en egocentrisme de kop opsteken, vormt het uiten van onze verknochtheid aan de Europese waarden een zeer positief gebaar.

Zowel op artistiek als op stedenbouwkundig vlak is het absoluut noodzakelijk om de uitbouw van die nieuwe musea als een totaalpakket te beschouwen, in overleg met de voornaamste institutionele actoren (federale overheid, Brussels Gewest, Europese instellingen, Stad Brussel en andere gemeenten) en de betrokken kringen.

- la construction d'un nouveau bâtiment dans un quartier en reconversion, tel que le Canal,
- le plateau du Heysel.

Cette résolution parlementaire a pour but de soutenir la création d'un nouveau Musée mais sur base d'une réflexion concertée avec la Région, les communes, les milieux concernés.

Disposer d'un Musée d'Art Moderne et Contemporain constitue un projet positif pour Bruxelles, tant pour valoriser les collections d'œuvres et les artistes et permettre un large accès à ces œuvres remarquables, que pour l'image internationale et culturelle de Bruxelles.

De même, nous estimons important de soutenir le projet de création de la Maison de la mémoire européenne, d'un véritable Musée de l'Europe, au sein de notre Région. C'est un projet qui doit être porté par notre Région, afin de marquer le soutien et l'attachement des Bruxellois à la présence de l'Union européenne dans notre ville. A l'heure de la montée des nationalismes et du repli sur soi, montrer ainsi notre attachement aux valeurs européennes fondamentales est un geste positif et fort.

Au niveau artistique et du développement du territoire, il est indispensable que le développement de ces nouveaux musées soit pensé globalement en concertation avec les principaux acteurs institutionnels (Etat fédéral, Région Bruxelloise, Institutions européennes, Ville de Bruxelles et autres communes) et les milieux concernés.

Caroline PERSOONS (F)
Emmanuel DE BOCK (F)

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

met het oog op een totaalvisie voor de Brusselse musea, met name de bouw van een Museum van Europa en een Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst in Brussel

Het Brussels Hoofdstedelijk Parlement,

Gelet op de onmiskenbare meerwaarde van de aanwezigheid van een Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst te Brussel en de noodzaak om het publiek zo vlug mogelijk toegang te bieden tot die moderne kunstcollecties ;

Overwegende dat het belangrijk is om de Belgische Moderne en Hedendaagse Kunst van de XXste en XXIste eeuw de centrale plaats te geven die ze verdient ;

Gelet op het project voor de oprichting van het Museum van Europa, ook Huis van de Europese Geschiedenis genaamd, en het belang van de aanwezigheid van de Europese instellingen te Brussel ;

Gelet op de bevoegdheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op het vlak van stedenbouwkunde, ruimtelijke ordening en gelet op het internationaal en toeristisch imago van het Gewest ;

Overwegende dat de uitbouw van projecten van een dergelijke omvang absoluut moet gebeuren in nauw overleg met de betrokken Brusselse actoren, zowel uit de wereld van de cultuur, het onderwijs of de stedenbouwkunde ;

Gelet op de recente verklaringen van de federale minister voor Wetenschapsbeleid inzake een toekomstig Museum voor Moderne Kunst ;

- steunt het idee van een snelle opening, in Brussel, van een voorlopige tentoonstellingsruimte voor de collecties van het Museum voor Moderne Kunst ;
- steunt de oprichting van een nieuw Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst, zo mogelijk door het optrekken van een gebouw met een hedendaagse architectuur ;
- verzoekt de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :
 - de oprichting van twee nieuwe musea op het grondgebied van het Brussels Gewest te steunen en te bevorderen : een nieuw Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst en een Museum van Europa ;

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

visant à développer une vision globale des musées à Bruxelles et notamment à construire un Musée de l'Europe et un Musée d'Art Moderne et Contemporain à Bruxelles

Le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Considérant l'apport indéniable de la présence d'un Musée d'Art Moderne et Contemporain à Bruxelles et la nécessité de permettre le plus rapidement possible l'accès du public à ces collections d'art moderne ;

Considérant l'importance d'accorder à l'Art moderne et contemporain belge des XXe et XXIe siècles la place centrale qu'il mérite ;

Considérant le projet de création du Musée de l'Europe, dénommé Maison de la mémoire européenne et l'importance de la présence des institutions européennes à Bruxelles ;

Considérant les compétences de la Région de Bruxelles-Capitale dans les domaines de l'urbanisme, de l'aménagement du territoire et de l'image internationale et touristique de celle-ci ;

Considérant que le développement de projets d'une telle ampleur doit impérativement être fait en concertation étroite avec les acteurs bruxellois concernés, qu'ils appartiennent aux milieux culturels, d'enseignement ou urbanistiques ;

Considérant les récentes déclarations du Ministre fédéral de la Politique scientifique au sujet d'un futur Musée d'Art moderne ;

- soutient l'idée d'une ouverture rapide à Bruxelles d'un lieu d'exposition provisoire des collections qui constituent le Musée d'Art moderne ;
- soutient l'implantation d'un nouveau Musée d'Art Moderne et Contemporain, si possible via la construction d'un bâtiment d'architecture contemporaine ;
- demande au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale :
 - de soutenir et favoriser l'implantation de deux nouveaux musées sur le territoire de la Région bruxelloise : un nouveau Musée d'Art Moderne et Contemporain ainsi qu'un Musée de l'Europe ;

- haar eisen ter zake mee te delen aan de federale Regering, na raadpleging van de betrokken Brusselse actoren ;
 - samen met de federale regering, een overleggroep in het leven te roepen met onder meer vertegenwoordigers van de federale overheid, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de “Federatie Wallonië-Brussel, de Vlaamse Gemeenschap, Brussel-Stad en de Brusselse gemeenten ;
 - te vragen dat die overleggroep oplossingen zou vinden voor de keuze van de toekomstige vestigingsplaats van het Museum voor Moderne en Hedendaagse Kunst en het omringende stadsproject.
- de faire part de son cahier de revendication à cet égard au Gouvernement fédéral, après consultation des acteurs bruxellois concernés ;
 - de mettre en place, avec le gouvernement fédéral, un groupe de concertation rassemblant, entre autres, des représentants de l’Etat fédéral, de la Région de Bruxelles-Capitale, de la Fédération Wallonie-Bruxelles, de la Communauté flamande, de la Ville et des communes bruxelloises ;
 - de demander que ce groupe de concertation détermine des pistes de solution quant au choix du lieu du futur Musée d’Art Moderne et Contemporain et du projet de ville qui l’entoure.

Caroline PERSOONS (F)
Emmanuel DE BOCK (F)